

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT :
Parohiile : 200 Lei
Particulari : 160 Lei
Membrii Agrului 100 Lei

Spre noi cuceriri . . .

E îndeajuns cunoscută porunca ce au primit-o Apostolii dela Mântuitorul, de a merge în toată lumea și a predica Evanghelia la toată zidirea. »Mergând în toată lumea, vestiți Evanghelia la toată zidirea«. Mai bine de nouăsprezece veacuri au trecut de când a dat Cristos această poruncă. Și ea a fost executată în toate timpurile din partea urmașilor Apostolilor, Episcopii și Preoții în frunte cu Papa, urmașul lui Petru.

Apostolatul însă, până la descoperirea »lunii noi« s'a mărginit abia la Europa și la o parte din Africa. Din veacul al XV, de când Cristofor Columb a descoperit și alte continente, Biserica câștigă noi terenuri de muncă apostolică, pentru lățirea Impărăției lui Dumnezeu. Împreună cu coloniștii merg și misionarii intru căutarea sufletelor, pentru cari și-a vărsat Cristos sângele. Între aceștia, nemuritor va rămânea în istoria Misiunilor fostul tinăr parisian, pe care îl convertise marele Ignatiu de Loyola, întemeietorul Iesuișilor, repetându-i mereu cuvintele : »Ce-ar folosi omului de ar dobandi lumea întreagă, iar sufletul și l-ar pierde« ? E strălucitul Misionar Sf. Francisc Xaveriu, care, se spune că ar fi botezat, cu mâna proprie, un milion de păgâni. Lui îi urmează alți misionari devotați mării lui Dumnezeu și mântuirii sufletelor.

Munca lor, repartizarea și organizarea lor în diferitele părți ale lumii au fost foarte mult ușurate de institutul de Propaganda Fide, întemeiat în anul 1622 la

Roma. Această instituție providențială avea, și are încă, menirea de a se îngriji ca să ajungă cât mai multe suflete la cunoașterea unuia și aceluiași Dumnezeu, Creator, Răscumpărător și Sfințitor al oame-

nilor, cari sunt toți frați. Căci nu trebuie să uităm că mai sunt și azi, în veacul al douăzecilea, mai bine de un miliard de păgâni. Adecă mai bine de jumătatea întregii omeniri nu are încă credința cea adevărată, care să o mântuiască.

Mari sunt jertfele ce le aduc misionarii, cu atât mai mari cu cât sunt așa de puțini în proporție cu mulțimea atât de mare de păgâni. Abia dacă sunt 65.000 misionari-preoți ! Cam de atâția preoți are lipsă numai Franța. Pentru ce așa de puțini misionari la un miliard de păgâni ? Pentru că, în rândul întâi, lipsesc sufletele generoase cari să se jertfească pentru semenii lor. Și fiindcă pe acești muncitori, îi trimite Stăpânul secerișului, în țarina sa, creștinii au datoria de a se ruga acestui Domn ca să nu întârzie cu trimiterea lor, căci deja »holdele sunt coapte și gata de secerat«. Rugăciuni multe și

mai ales fierbinți se recer din partea celor ce au avut noroc de secerători-preoți și au încă. E cel mai potrivit mijloc prin care putem să ne arătăm recunoștința pentru o grație așa de mare, hărăzită nouă din partea lui Dumnezeu, fără nici un merit al nostru.

Dar atât nu ajunge ! Misionarii trebuiesc crescuți unde prin școli, trebuiesc întreținuți, ei și mulțimile de

Ex. Sa Andrei Cassulo

Noul Nunțiu Apostolic al României, care va sosi curând la București.

instituții de binefacere: spitale, leprozerii, azile pentru copii și bătrâni neputincioși, școli primare și medii, universități, ș. a. de cari se folosesc pentru civilizarea, alungarea întunecului și ușurarea suferințelor semenilor lor. Or, toate acestea reclamă bani, și bani nu sunt, nu că ar fi secat izvoarele aurului, nu, ci pentru că a secat izvorul lacrimilor din ochii multor creștini, cari, în egoismul lor, nu mai vreau să știe de mizeria celor lipsiți.

Până la revoluția franceză misiunile erau alimentate de către guvernele țărilor respective catolice cari aveau colonii întinse în continentele păgâne. De atunci încoace însă, acestea nu se mai îngrijesc de ele. Biserica, care era și este conștie de menirea ce o are pe pământ, de a aduce pe toți fiii risipiți în lume la sânul ei, și-a intensificat, de atunci încoace, stăruința sa pe lângă fiii ce-i are la sânul ei, de a veni ei, individual, care cu cât poate și-l trage inima, în ajutorul celor mai nenorociți oameni-frați de pe suprafața pământului, păgânii.

În acest scop s'au înființat asociații de ajutorare, între cari cea mai importantă e aceea înființată de Paulina Jaricot, fiica unui comerciant de mătase din Lion, în 1822. Scopul asociației era să vină în ajutorul misiunilor printre păgâni, prin rugăciuni și adunare de mijloace materiale. Destinată, la început, numai pentru misiunile din Africa, această asociație devine în curând universală, pentru toate misiunile din lumea păgână. Fu aprobată încă în același an, 1822, de cardinalul Fesch, arhiepiscopul de Lion, iar în anul următor fu aprobată și îmbogățită cu multe indulgențe de către Papa Piu VII. În scurt timp asociația a ieșit din hotarele Lionului și ale Franței, răspândindu-se în toată lumea.

Peste multe dificultăți a trecut. Li lipsea autoritatea, și de aceea nu putea face cât ar fi vrut. Sumele adunate nu ajungeau la vreme la destinație, din ce cauză misiunile sufereau mult. Ba în timpurile din urmă, mai era pe deasupra acuzată, de sigur pe nedreptul, de naționalism și de parțialitate. Pentru aceste și multe alte motive, actualul Papă, Piu XI, numit și Papa Misiunilor, pentru interesul mare ce l arată față de acestea, numita Operă, prin »*Motu proprio Romanorum Pontificum*«, din 3 Mai 1922 (tocmai în ziua, luna și anul când se împlineau 100 ani dela întemeierea ei), o ia sub oblăduirea Sa, făcându-o Operă Pontificală pentru Propagarea Credinței, cu reședința în Roma, în Palatul Propagandei, și nu mai mult la Lion.

Ea e condusă de un Consiliu general, în frunte cu un Președinte în persoana secretarului Propagandei, de care depind diferitele consilii naționale din toate țările catolice, cu comitetele lor diecezane și parohiale.

La noi, după cum se știe, încă s'a înființat în anul trecut Consiliul național, având de președinte pe

zelosul can. dela Lugoj, Dr. N. Brnzeu. Avem deja și Buletinul acestei Opere, conținând lucruri privitoare la misiuni, numit »Misionarul«. Apare la Lugoj, trimestrial, adecă de patru ori pe an și costă 20 Lei abonamentul anual.

Opera, de când a fost luată sub scutul Sf. Scaun a făcut progrese imense în cele materiale, (ne amintind pe cele spirituale, cari încă sunt mari) adunându-se în zece ani atâta cât s'a adunat în o sută de ani înainte de a fi fost făcută pontificală, adecă aproape un jumătate miliard franci.

Cele mai sigure surse de venit pentru operă sunt cotizațiile membrilor cari sunt înscriși în asociație. De aceea Papa, în repeșite rânduri insistă pe lângă credincioși să se înscrie, cu mic cu mare, bucurându-se, membri, de mari favoruri spirituale (indulgențe plene) pe lângă mângăierea ce o simțește un creștin la gândul că prin cei doi (2) Lei lunar, cât face cotizația de membru, poate mântui atâtea suflete din ghiarele morții-veșnice.

Că ce mare lipsă au misionarii de ofrandele inimelor generoase se vede de acolo că de multe ori trebuie să stea în loc și să nu mai poată înainta, căci n-au ce mânca nici cu ce să îmbrăca și atunci, dacă ajutorul întârzie prea mult, sunt siliți să se întoarcă înapoi în Europa, lăsând sufletele să piară și ele de foamea Pâinei Cerești. Ce răspundere — zice Papa — pentru toți aceia din vina cărora e împiedecată Impărăția lui Dumnezeu de a se răspândi cât mai departe în continentele păgâne!

Dacă vrem să nu avem de dat prea mare samă înaintea lui Dumnezeu, pentru sufletele ce sunt avizate la ajutorul nostru, să nu ne învățosem inima când bate la ușa noastră însuși Isus Hristos în persoana lor, cerându-ne milă. Acesta e strigătul de durere și cerere al Vicarului lui Hristos, care în Omilia Sa dela Rusaliile din 4 Iunie 1922 spunea:

»E o sfântă datorie și o răspundere gravă, pentru toți creștinii, convertirea fraților lor păgâni. Nouă ne-a dat Dumnezeu marele dar al credinței. »Ce vom răsplăti Dumnului pentru toate câte ne-a dat? »Să lucrăm pentru convertirea păgânilor! Iată răsplata«. Acesta e cuvântul Papei. Să nu fie unul care să nu-l asculte, pentru ca Impărăția lui Dumnezeu să ajungă la noi cuceriri pe pământ!

P. Ioan Bal

Secretar diecezan al Operei Pontificale pentru Propagarea Credinții.

— **Errata.** În articolul »*Mat puțină pripeală*« din N-rul 19 al revistei noastre pag. 138 col. II rândul 16, rugăm a se ceta în loc de »nu au fost formulate« *au fost formulate*, iar în articolul »*Nu așa mă rog*« pag. 142 col. II în loc de Jean de Mourta, *Jean de Mourta* și în loc de »D. de Mourte«, *D. de Mourta*.

Dați obolul vostru pentru misiunile catolice!

Idealul în Agru.

Prof. Aug. Cosma.

Pentru Biserică acțiunea catolică e unul dintre factorii ce contribuie la dănuirea ei în lume. Sfântul Părinte, singurul reprezentant real al Bisericii lui Isus Hristos pe acest pământ, îi simte importanța covârșitoare, i-o accentuează și toată educația preoțimei catolice se face în acest spirit, de colaborarea a tuturor la obșteasca mântuire. Azi, fără acțiunea catolică, fără Agru, biserica ușor se poate reduce, în concepția multora, la o paradă repetată la anumite intervale. După cum însuși Agrul e încă o paradă de zile mari, care se rezumă la un congres, mai mult sau mai puțin sărbătoresc; la două sau trei întruniri anemice, cu public puțin, adunat pe sentimente de respect omenesc. Pentru ca să fie, trebuie cât mai neîntârziat, să creem Agrul de toate zilele.

Iată principiul modern al cointeresării muncitorilor la bunăstarea întreprinderii, — aplicată la opera mântuirii.

Astfel privit lucrul, și nu poate fi privit altfel, înrolarea sub steagul Agrului devine o necesitate a vremilor de acum pentru a ne dobândi singurul lucru de care avem nevoie; necesitate atât de imperioasă, încât cel ce nu înțelege aceasta, nu-și înțelege menirea pe acest pământ, nu-și înțelege rostul ce-l are în cadrul bisericii, din care se mândrește a face parte; nici rostul în cadrul neamului, care a jertfit atâta pentru ca el să se bucure de libertatea gândirii românești.

Agrul nu este numai o necesitate creștinească, ci mai ales o necesitate națională: singurul care e chemat și mai poate mântui acest neam considerat în întregimea sa.

Căci e o primejdioasă iluzie a crede că Agrul s'a născut ca un organ de luptă împotriva bisericii ortodoxe.

Agrul s'a născut din necesitatea de-a ne mântui între împrejurările între cari trăim.

Agrul e organizarea dragostei noastre, nu a urii; a dragostei noastre față de noi și ai noștri; față de ai noștri de aceeași credință și față de ai noștri de același sânge.

Noi nu ne putem urî frații, nici nu-i urim; fiindcă înainte de toate suntem creștini, iar creștinii nu dușmănesc pe nimeni.

Că unii dintre frații noștri, mai ales aceia cari nu-și pot constata, nici în trecut, nici în prezent, o viață creștinească și românească, decât în comparație cu pretinsul cadavru al ființei noastre, ce-l afirmă, îl doresc și'n nădejdea devenirii căruia inutil nu-și dau odihnă sufletelor lor; că acestora li se pare a fi în drept să organizeze prin toate mijloacele ura împotriva dragostei noastre, apreciată cu inima ce o au ei față de noi, față de ei înșiși și față de neam — ei și nu noi — vor da seamă, în fața lui Dumnezeu

și a neamului: »pentru că ne-au urît în zadar«. Noi nu putem pieri de ura nimănui împotriva noastră; am putea pieri numai de ura noastră, pe care sufletele noastre o detestă cu toată tăria și dragostea creștinească, de care ne sunt pătrunse, chiar dacă am fi nevoiți să simțim că trebuie să facem bine celor ce ne fac nouă rău.

Durerea noastră nu e că ne fac nouă rău, căci prin dragostea noastră simțim pe Dumnezeu cu noi, dar ne doare de răul ce și-l fac sieși și neamului.

Dar nu-i putem dușmăni pentru că sunt frații noștri; oricât ar greși unii, chiar de-ar greși împotriva noastră: sunt sânge din sângele nostru.

Trebuie să-i iubim și ca pe unii ce umblă pe urmele noastre. Nici nu pot umbla pe alte urme, oricât ar vrea unii să'nțoarcă împotriva noastră cele dobândite dela noi; oricât le-ar plăcea să se complacă în fără strădine, cu lucruri cari sunt în primul rând ale noastre, ca și când ar fi numai ale lor; oricât unii neodihniți și inconștienți, — cari n'au nimic sufletește cu ceea ce se laudă că sunt, — ar încerca să se lăpede de noi, printr'o dușmănie artificial nutrită, ca Petru de Hristos, — realitatea noastră este că fapta noastră, oricât de mică și plâpândă ar fi, e opaițul ce-i luminează și la lumina căruia înaintează și ei atât cât înaintează: încet, dar sigur spre cele ce sunt într'adevăr ale Domnului.

Biserica noastră e și pentru ei norul luminos ce-i conduce spre Canaanul mântuirii noastre și al neamului.

Urmăriți istoria neamului, de când face pași conștienți spre desăvârșirea menirii sale între neamuri și vedeți vestigiile noastre înaintea lor în toate: în cele naționale și 'ncele bisericesti. Nu o spunem aceasta cu mândrie, ci cu smerenie, cu rușine dacă vreți: de a nu fi putut oferi celor însetați de apa adevărului, pe care-l caută, decât fărâșită apă stoarsă din stânca pustiului pușinei noastre credințe; și de a nu fi putut lumina calea celor ce orbecau, decât ca omul pătruns de lumina spre care mergem și noi atât de încet și cu atâtea poticneli.

Nu dușmănim pe frații noștri ortodocși, dar mai ales nu urim ortodoxia. Că românismul s'ar confunda cu ortodoxia?! Ortodoxia, în viața celor mai mulți cari se laudă cu ființa lor de ortodocși, este inexistentă, prin urmare românismul, care li se vedește cel puțin în limbă, n'are cu ce se confunda în aceștia. Căci cum se pot fâli de ortodocși, — de s'ar fâli de catolici n'ar fi mai mică inconsecvența, nici rușinea: — cei cari trăesc cu nevestele altora, pe ai căror bărbați i-au despăgubit cu onoruri nemeritate; cari fac dogmă din rău; cari înșeală pe deaproapele și comunitatea ce se cheamă Statul; cari fură, trăesc în con-

cubinaj, aprobă sau suferă păcatul altora din oportunism sau lașitate; cari nu țin legile bisericii: de-a asculta sfânta liturghie în toate duminicile și'n toate sărbătorile; de-a se spovedi și cumineca în timpul poruncit de biserică, ai cărei fii se laudă că sunt; de-a ținea posturile și ajunurile?!

Căci ortodoxia pentru tine, care îți iai îndrăzneala să te mândrești cu ea, nu e *tradiția*, a cărei legătură cu Hristos, chiar de ar putea-o dovedi, nici *rituri* oricât de mărețe ar fi ele; nici *texte liturgice* de-o neîn-

trecută frumusețe, nici *rugăciuni* de bogată poezie și pline de cucernicie și credință dărmătoare de munți, — *cuprinse 'n Minee*, cântate pe nas de cantori neînțelegători ai măreției misterelor, peste care pasc ca peste ruine ale trecutului. — *Ortodoxia e suflet ce cuprinde toate acestea cu căldura dragostei sale și te invită la viața creștinească a harului ce pătrunde și schimbă gândul și fapta individului, transformându-o și confundându-o cu gândul și fapta la Hristos.*

(Va urma).

O pildă și un îndemn

Fericitul frate Solomon

Pe la sfârșitul secolului al XVIII-lea Franța a fost teatrul unor violente lupte fratricide, — așa cum se dau actualmente în Spania — ce au căutat să zdrobească din temelii, atât Biserica cât și autoritatea din Stat. Acelea zguduitoare evenimente, cunoscute sub numele de Revoluția franceză, erau o consecință a urei dintre clasele sociale, semănată de indolența celor bogați față de mizeria săracilor și, în deosebi, a răspândirii ideilor ateiste și materialiste. În tot timpul acela tumultuos, dușmanii Bisericii pândeau momentul potrivit pentru ca să se arunce asupra ei s'o sfâșie.

Dar dacă dușmanii Bisericii au fost și sunt atât de numeroși și puternici, n'au lipsit nici suflete hotărâte și idealiste, cari cu propriul sânge au sigilat legăturile ce-i țineau strânși de sânul Bisericii și aspirațiile curate ale neamului. Între acești martiri ai idealului creștin e și Fericitul Frate Solomon, membru al congregației Fraților Școalelor Creștine, din viața cărui vrem să relevăm câteva momente, acum, când în 17 al acestei luni se împlinesc 10 ani de când Preafericitul Părinte l-a înscris în catalogul fericitorilor.

Născut în Boulogne, la 15 Noemvrie 1745, Ludovic Le Clercq — cum se numea înainte de călugărie — a primit o educație aleasă și creștinească. Tatăl său, Francisc, un comerciant bogat și cu întinse relații, până în Anglia, și-a pus toată speranța viitorului familiei în acest fiu mai mic, ce părea că a moștenit, într'o măsură mai mare decât ceilalți șapte feciori ai săi, toate calitățile unui bun comerciant. Aptitudinile înăscute ale acestui fiu, făcură pe părinți să-l dea la școala comercială a Fraților Școalelor Creștine din oraș, foarte mult prejuită în acel timp.

În ambianța școlară, ce sintetiza într'o perfectă armonie idealul creștin cu învățăturile profane, se formează și cristalizează caracterul tânărului elev. Astfel, munca desinteresată a profesorilor călugări a fost pe deplin răsplătită, căci Le Clercq s'a dovedit primitiv al însuflărilor divine și avea să ducă cu sine până la moarte, scânteia aprinsă de aceia, ce vreme de patru ani i-au împărtășit sufletul din sufletul lor.

Avântul său tineresc avea să poarte de acum înainte pecetea vieții creștine, imprimată de cei ce i-au format sufletul pe băncile școlii.

Izbucnind, în 1756, războiul de 7 ani, Ludovic Le Clercq părăsi școala, pentru a se întoarce în sânul familiei, ce se afla în mari greutăți în urma plecării tuturor fiilor pe front. Abia de 16 ani, el conduse cu atâta destoinicie afacerile comerciale ale familiei, încât în scurt timp restabili starea de lucruri de dinainte. După încheierea păcii din 1763, obținu învoirea părinților de a pleca la Paris, pentru a se perfecționa în conducerea comerțului.

La Paris întâmpină mari dificultăți, atât pentru păstrarea nevinovăției, cât și pentru mărturisirea credinței, zeflemizată cu puterea unui geniu, de nenorocitul Voltaire. E timpul când necredința copleșia tot mai multe suflete, când în teatrul din Paris s'apoteoza regele ateilor, ce a cântat prohodul Bisericii și a preamărit triumful infernului. În asfeii de împrejurări trebuiau caractere intransigente și suflete cu adevărat eroice, pentru a mărturisi credința. Și, astfel de suflet, pe care nu l-a descurajat nici sarcasmele și nici ademenirile nu l-au putut învinge, a fost tânărul Le Clercq. Cu fruntea ridicată și voința hotărâtă, el a știut să nfrunte toate greutățile iminente vieții de catholic convins. Luptă pentru idealul ce i-a fost sădit în suflet de către mamă — în familie — iar în școală luminat de profesorii săi, căci știa că Hristos n'a adus pacea, ci sabia. Dar, ca lupta lui să fie mai binecuvântată, se hotărî să se consfințească cu totul lui Dumnezeu; să s'aducă pe sine jertfă desăvârșită pe altarul dragostei. Și nu găsi un mod mai desăvârșit, decât să urmeze drumul profesorilor săi, cari timp de patru ani i-au încălzit și luminat sufletul cu puterea convingerii lor. Intrarea în ordinul Fraților Școalelor Creștine îi păru cu atât mai demn de urmat, cu cât sfântul Ioan de la Salle — întemeietorul ordinului — a accentuat de nenumărate ori, o supunere desăvârșită față de Sfântul Scaun. Această supunere avea să conducă toate acțiunile membrilor, cari în-

todeauna și fără excepție, au dat dovada unui admirabil devotament către urmașul lui Petru.

Așa deveni Le Clercq frate școlar — o pildă și un îndemn pentru alții. Terminându-și noviciatul în 1768, la 22 ani — vârsta celor mai cutezătoare visuri — Fratele Solomon — cum s'a numit de-acum înainte — s'a făcut un apostol după Inima lui Hristos. Toate facultățile și puterile lui serveau același scop: prin educarea tineretului, apărarea Bisericii și salvarea Patriei, ce aluneca tot mai adânc pe panta povârnișului săpat de promotorii ideologiei moderne.

După ce depuse voturile pe viață, ajunge în curând măiestru de noviciat, apoi administrator în Maréville, unde îl află tristește vești despre moartea mamei sale. Deși inima îi era jertfită lui Dumnezeu, iubirea de mamă, înnobilitată în perspectivele supranaturale, era caldă în sufletul său. El își luă refugiul și mângâierea în rugăciuni, uitându-se pe sine de dorința fericirii decedatei sale mame. Moartea ei și-a unui frate, ce voia să-l urmeze în călugărie, fură lovituri grele pentru el, cari toate n'au făcut însă, decât să-i întărească voința și încrederea în Stăpânul vieții.

Toate greutățile ce-l ajunseră oțeliră sufletul Fratelui Solomon, făcându-l capabil, ca mai târziu, când va izbucni revoluția ce a zguduit din temelii Europa, să suporte cu resemnare toate loviturile vicisitudinilor și să nu cedeze nici un moment în fața celor ce au voit să despoaie Biserica de prestigiul ei. Ridicat la postul, plin de responsabilitate, de secretar general al Ordinului, a dovedit o rară destoinicie în conducere, alături de superiorul general de atunci, Fr. Agaton. Doi ani după numirea sa ca secretar general, izbucnește, în Iulie a anului 1789, revoluția — reformarea statului și stărpirea autorității divine —. Deși bun dar șovăielnicul rege de atunci, Ludovic XVI, a căutat să saneze răul și să liniștească spiritele agitate, n'a ajuns la niciun rezultat, fiindcă viermele nemulțumirii și-a necredinței roase prea adânc societatea.

După detronarea regelui, Adunarea constituantă — compusă numai din revoluționari — votă, în 12 Iulie 1790, cu unanimitate din partea republicanilor, o lege: »La constitution civile du clergé« prin care Biserica franceză era ruptă de Scaunul Apostolic și supusă, astfel, unei sistematice zdrobiri. Clericii trebuiau să depună jurământ pe noua constituție bisericească, căci altcum nu se puteau bucura de libertățile civile. Unii lași au depus jurământ pe ea, dar cei mai de seamă s'au opus categoric unei astfel de siluiri a drepturilor Bisericii, declarând, că mai bine vor muri cu toții, decât să recunoască acea lege pe care Pius VI a condamnat-o ca eretică, sacrilegă, care răstoarnă drepturile de Primat ale Papalității, fiind contrară atât

învățăturii vechi cât și celei noi, și care a fost născocită și promulgată numai din nevoia momentană, ca să ascundă intențiile de complectă nimicire a religiei creștine.

Devenind obligator jurământul pe noua constituție bisericească — sub pedeapsa decapitării, Fratele Solomon era decis mai bine să moară decât s'o recunoască. Prins pe neașteptate la postul său, fu transportat la închisoarea provizorie din Mănăstirea Carmelitană, unde în 2 Septembrie 1792, după un simulacru de judecată, fu omorât mișelește, împreună cu 3 episcopi, între cari și Francisc Herbert, confesorul regelui și un mare iubitor de săraci. Eminența Sa Cardinalul Verdier din Paris, relatează, în broșura sa asupra masacrului din Mănăstirea Carmelitană, că, atunci când a fost întrebat ce profesiune are, Fratele Solomon a răspuns plin de mândrie, că aparține Bisericii Catolice, apostolice și romane. Acest răspuns a fost cea mai categorică mărturisire a credinței ecatolice, pentru care și-a jertfit toată viața. Trupul său a fost masacrat și batjocorit, în timp ce sufletul își lua sborul către cer, spre a primi coroana biruinții.

Dormi în gloria ta, Soldat învingător al lui Hristos! Pilda eroismului tău a găsit urmași și astăzi și va găsi întotdeauna. Dela focul inimii tale și-au aprins sufletele cei 41 de Frați Școlari spanioli din zilele noastre, cari, împinși de același ideal, n'au ezitat nici un moment să-și ofere viața pentru Biserică. Numele tău, înscris în Martiriologiu de către actualul Pontific, în 17 Octombrie 1926, va rămâne pururea o pozoabă pentru Biserică, iar nouă o pildă și un îndemn.

Fr. Laurențiu F. S. C.

„Pentru Dumnezeu“

Lupta organizată în Țările de jos împotriva ateismului.

În întâia Duminecă din Octombrie s'a citit în toate bisericile țării o scrisoare pastorală a tuturor episcopilor din Olanda, în care episcopatul comunică credincioșilor, că câteva personalități catolice s'au întrunit pentru a strânge toate forțele vieții catolice înfloritoare din Olanda, cu scopul de a organiza lupta împotriva tuturor formelor ateismului modern.

Autorități catolice de-ale vieții religioase, culturale, politice și sociale au întemeiat acum câteva zile o comisiune numită »Pentru Dumnezeu«, ca o suborganizație a Acțiunii Catolice.

Iată numele personalităților celor mai de seamă, cari au luat laudabila inițiativă: Prof. Dr. Aalborse, ministru, Prof. Dr. Titus Brandsma, Ord. Carm., Prof. Dr. Kors, O. P., P. Perquin, O. P., Dr. Marchaut, fost ministru, Conte van Nispen tot Sevenaer, Mgr. Dr. H. Poels, Prof. Dr. Steger și Dr. Baron de Wijnberger. Comisiunea are ca și scop deosebit colaborarea

Este o datorie de frunte a fiecărui bun creștin să ajute misiunile!

uniunilor parohiale în ceea ce privește lupta împotriva ateismului și a neopăgânismului.

Cu azeziunea episcopatului olandez și cu învoirea episcopului din Haarlem, centrul noii comisii se află în seminarul major Hageveld (dieceza de Haarlem). Adresa secretariatului este: Dr. A. D. Diepenbrock, Postboxe 2, Heemstede — Hollande.

Scrisoarea pastorală amintește în treacăt activi-

tatea comisiei pentru refugiații catolici, care a fost întemeiată înainte cu nouă luni.

Episcopatul olandez accentuează că »există pentru toți credincioșii datoria de a veni într'ajutor — cel puțin în lipsurile lor extreme — fraților, prizoniți din cauza credinței lor și izgoniți ca fiarele sălbatice din avutul lor, cari sunt siliți să vagabondeze deposedați de toate averile lor«.

Interesul viu pentru sfânta Unire în Germania.

Unirea răsăritului cu Biserica Catolică necesită munca serioasă a fiecărui credincios catolic.

Biserica întreagă trebuie să lucreze în acest scop, căci Ea suferă mai mult din cauza neunirii. Pentru aceasta face rugăciuni Biserica de amândouă riturile. Iar Sfântul Părinte Papa Piu XI îndeamnă, prin enciclica Sa »Rerum Orientalium« din 8 Septembrie 1928, la muncă pentru Unire, pe toți catolicii.

Deși în rândul întâiu catolicii răsăriteni, ca cei mai destoinici pentru înaltul scop, trebuie să se ocupe de tratarea boalei neunirii, nici catolicii apuseni nu trebuie să rămână indiferenți. Și spre marea noastră bucurie vedem că în Germania gândul pentru propagația Unirii a deșteptat în ultimul timp o activitate vie, urmând exemplul Franței și al Belgiei. Societatea catolicilor germani »Unio catholica« a hotărât să înceapă o activitate cât mai intensă pentru unire pregătind mai ales preoți pentru Rusia. Se știe că în prezent Rusia numără abia treizeci de preoți, deci trebuiesc pregătiți alții, cari să fie gata să intre în vasta țară îndată ce va fi posibil.

Entusiasmată de acest gând nobil, »Unio catholica« s'a adresat Cardinalului Faulhaber, arhiepiscopul de München—Bavaria — rugându-l să înființeze un seminar pentru pregătirea preoților de ambele rituri pentru Rusia. Cererea lor a fost un vis de mult visat dar neîmplinit al Cardinalului și astfel pe la [mijlocul lui Octombrie 1932 seminarul, cu toate greutățile financiare, era terminat, așa că în ziua sf. Arhanghel Mihail, Cardinalul putu binecuvânta capela seminarului pregătită de artiști bavarezi, pentru toate cerințele rituale răsăritene. Patronul capelei este sf. Andrei, care după tradiție a lucrat mult în sudul Rusiei. Conducerea seminarului a fost încredințată Păr. Chrysostom Baur, călugăr benedictin. Semestrul întâiu se începu cu 5 clerici, dar la începutul semestrului al doilea numărul lor era îndoit. Dreptul de hirotonisire îl aveau episcopii diecezelor cărora aparțineau clericii. Studiile se făceau la Universitate. În săptămâna mare a anului curent s'au oficiat deja ceremoniile ritului oriental. În Duminica Paștelor veni ră la liturghie foarte mulți credincioși, dintre cari cei mai mulți primiră și sf. împărtășanie ce se administrează după ambele rituri. Unii dintre cei veniți erau chiar din Renania și West-

falia. Urmarea acestor serbări a fost repetarea liturghiei răsăritene la Landshut, unde părinții Franciscani executară cântul grecesc cu adevărată măiestrie, și o »Zi răsăriteană« la seminarul diecezan din Würzburg 16—17 Mai a. c. După o predică potrivită se sluji în biserica sf. Mihail liturghia răsăriteană, la care luară parte trei mii de oameni, dintre cari mulți sosii cu un ceas înainte.

Sâmbătă 27 Iunie Preasfințitul episcop auxiliar de Lemberg—Polonia—Budka, de rit răsăritean, hirotonisi în capela seminarului din München, diacon pe un cleric, iar în ziua Sf. Apostoli Petru și Pavel, Prea Sf. Sa hirotonisi, în bazilica Sf. Bonifaciu, de preot de rit răsăritean pe ucraineanul D. Andrușchiv. Sărbătoarea aceasta întâia în felul ei, adună un număr imens de credincioși, cari pătrunși de adâncă evlavie asistară la sfânta ceremonie. Noul preot celebră în Duminica următoare prima sa liturghie. Marele număr al credincioșilor cari asistară și se împărtășiră după ritul răsăritean, era o dovadă, că catolicii apusului înțeleg gândul unirii după care nu unitatea ritului, ci unitatea credinței și a cârmuirii supreme a bisericii este cerută de trupul mistic al lui Hristos. Corul seminarului răsăritean dădu, în după amiaza acelei zile memorabile, în sala sa mare, un concert religios, executând, împreună cu clericii Franciscani admirabile bucăți din muzica bisericească orientală.

Deși aceste serbări nu ne privesc imediat sunt totuși pentru fiecare român greco-catolic un îndemn, fiindcă arată că gândul unirii prinde rădăcini tot mai adânci între apuseni, unde mai înainte nu era înțeles totdeauna cum era de dorit.

Cu acest îndemn și cu nizuință din partea noastră să mergem însufleșiți înainte, știind că nu suntem singuri și că avem mult ajutor din rugăciunile fraților noștri cari împreună cu noi se nizuiesc ca »toți să fie una«.

P. Felix Wiercinski. S. I.

Dați și vă rugați pentru întoarcerea păgânilor!

Ajutați pe cei ce zac întru întunec și în umbra morții!

Presă periodică în România.

de I. GEORGESCU

SCHEMĂ

pentru un studiu asupra Presei Periodice catolice și necatolice din România.

Nu sunt lipsite de interes nici știrile politice publicate despre Statul Papal. În temeiul Motu proprio — lui din 1. 10. 47, se vorbește despre noua constituție municipală a Cetății Eterne. Potrivit acesteia, Roma are 100 de deputați: 64 proprietari, 4 eclesiastici, 32 învățați, comercianți și industriași, reprezentând toate breslele; ideea Statului [Corporativ de astăzi. — De asemenea se ia notă despre instituirea consiliului de ministri, a gardei civice, a consultei Statului ș. a. Apoi, pe urmele ziarului *Gazetta di Roma* ce luă locul lui *Diario di Roma* și *Notizie del giorno*, dispărute amândouă, se comentează semnificativ toate aceste inovații. »Dacă Piu IX deveni mare«, cetim aici, »căci a rostit de pe al său tron cuvintele păcii, concordiei, civilizației și ordinii de guvernământ, — poporul încă se făcu mare, înțelegându-l numai decât și cinstind înaltele cugete ale Părintelui și suveranului său«. Iar despre chemarea poporului italian și, credem, a oricărui popor creștin se spune: »Nepărăsind calea noastră, noi vom exprima în toate faptele vieții politice *adevărul*, noi vom recuceri întâietatea noastră între popoare, nu întâietatea îndolnică a armelor, ci cea nemuritoare a minții și a virtuții«. (No. LVIII din 4. 2. 48). În sufletul cui erau să găsească asemenea cuvinte ecou la Români, dacă nu în acela al luminatului canonic dela Blaj, T. Cipariu?

Dându-și, în sfârșit, seama ce aromă deosebită aduc anecdotele asupra marilor personalități, el nu uită să comunice cetitorilor săi și câteva anecdote și vorbe de spirit de ale marelui Papă contemporan. Una e după o carte franceză »Roma și Pius IX«, unde cetim că cineva ar fi zis către suveranul pontif că Italia are formă de cizmă sau ciubotă. — »Așa dar, trebuie să-i punem pinten!« întâmpină papa (No. XXXIX din 27. 9. 47).

Alta. Aflând Pius IX sub un bust al său inscripția: *Mastai!* [așa-l chema înainte de a ajunge papă] *Che fai?*, el răspunde cu alta, la fel de scurtă și sentențioasă: *Aspetti! Vedrai!* (No. XXX din 26. 7. 47).

Nemuritorul papă parcă s'a adresat cu aceste cuvinte, și nouă, celor de astăzi.

În sfârșit, mai notăm că T. Cipariu pe lângă »Organul luminărei« numit în zilele sale din urmă »Organul naționalu« a tipărit, câtva timp, și »Învățătorul poporului«, o foaie pentru săteni. Ori cât de interesantă din alte puncte de vedere, din cel urmărit de noi, nu găsim nimic deosebit. Tot așa, nu e nimic de remarcat din altfel monumentalul său »Archivul pentru filologia și istoria«. Recensând, însă, »Oratoriulu«, o carte de rugăciuni a episcopului de Roman, Melchisedek, T. Cipariu îl felicită, fiindcă o tipărește cu litere,

nu cu slove; semn că știe »face distincțiunea necesară între litere și religione« (p. 759). Va veni vremea, când frații ortodocși vor vedea cu toții că una e religia și alta e naționalitatea și că religia catolică se împacă foarte bine cu naționalitatea română, precum se împacă cu cea franceză, italiană, belgiană etc.

Inființarea provinciei mitropolitane de Alba-Iulia și Făgăraș.

Altă binefacere papală, cu mare răsunset în presa românească contemporană!

Iată, cum se petrec lucrurile!

În războiul civil al monarhiei austro-ungare din 1848—1849, Români sunt cu Habsburgii și împotriva Ungurilor răsvrățiți. Când răsvrățiții sunt nevoiți să capituleze la Șiria, județul Arad, în loc de egală îndreptățire — de o dreaptă răsplătire nici vorbă! — urmează egală aservire. Frunțașii români sunt suspecți, șicanați, prigonii; unii (ca Avram Iancu), pâlmuți și întemnițați. Se fac perchezitii polițieneste, bănuind comploturi și arme ascunse, până și la vlădica din Blaj. Aceste purtări urâte ale birocrăției austriece încep să înstrăineze sufletele Românilor de dinastia Habsburgilor. Ei se încredințează tot mai mult că sala tronului habsburgic e departe de a fi deschisă tuturor popoarelor, cu atât mai puțin indivizilor năpăstuiți și inima acestor împărați, departe de a fi dreaptă și nepărtinitoare. Inscripția de pe frontispiciul burgului împărătesc din Viena »Justitia est regnorum fundamentum«, e desmințită, zi de zi, prin o serie întregă de acte de guvernământ.

Un act nesocotit și foarte nedrept e scoaterea lui Ioan Lemeni, apostol îndrăgit de frumusețea casei Domnului, neobosit vizitator canonic, din scaunul său episcopesc, prin decretul samavolnic al imbecilului general austriac Anton Puchner.

Unica faptă bună care face, pe o clipă; să se uite atâtea jigniri și nedreptăți, este înființarea provinciei mitropolitane de astăzi, pe seama Românilor Uniți. Ea se face prin ridicarea episcopului de Făgăraș cu reședința în Blaj la rangul de arhiepiscop și mitropolit, precum și prin crearea a două eparhii nouă din teritoriile celor două vaste eparhii vechi: a Făgărașului și a Orăzii-mari. Cele două eparhii nouă sunt: a Lugojului și a Gherlei.

Cea dintâi știre despre acest mare eveniment o dă *Gazeta Transilvaniei* (No. 4 din 13. 1. 1854 p. 13) după »Religio« din Buda-Pesta. Asupra lui se revine și se stăruiește în mai multe numere, atât în *Gazeta Transilvaniei*, cât și în anexa ei, *Foaia pentru minte, anima și literatura*. (Va urma).

Concurs la postul de cantor din Nușfalău.

Declarându-se vacant postul de cantor al bisericii gr. cat. din Nușfalău, protopopiatul Șimleului, pe ziua de 1 Octomvrie a. c., se publică concurs pentru ocuparea acestui post, până la data de 1 Noemvrie a. c., în care timp reflectanții își vor înainta cererile către oficiul nostru parohial și se vor prezenta la serviciile divine din Dumineci și sărbători, pentru a cânta în strană, spre a fi apreciați de popor. Vor fi preferați cantorii cu diplomă.

Numirea noului titular se va face în ședința senatului bisericesc, ce se va ține la 1 Noemvrie a. c. Retribuțiuni în natură: o locuință cu două camere, o grădină de 40 st. p. și 6 jug. teren arabil, pe lângă stolarul obișnuit. Impozitele către Stat, județ și comună cad în sarcina noului titular.

Frații Preoți sunt rugați a încunoștiința despre aceasta pe cei ce ar crede de cuviință din parohiile lor. Nușfalău, 4 Octomvrie 1936.

Valeriu Gregoriu Sima,
preot.

CRONICI

— Sf. Francisc din Assisi — 4 Octomvrie.

»Ca Luceafărul de dimineață în mijlocul negurii, ca luna plină în zilele sale, ca soarele luminos; așa a fost Francisc în biserica lui Dumnezeu«. Cu aceste cuvinte este înscris Serafimul din Assisi în Sinaxarul Sfinților, rânduit de Papa Leo al XIII-lea de patron ceresc al Acțiunii Catolice și pe care Biserica îl sărbătorește la 4 Octomvrie.

Apostolul Păcii creștinești din toate veacurile — deviza îi era *pax et bonum* — a fost sărbătorit și la Oradea, făcându-se cu această ocazie și primirea membrilor în ordinul terțiar, unul din cele trei întemeiate de Sf. Francisc.

Acestei sărbări i-au premers misiuni sfinte pentru credincioși ținute în catedrală între 28 Septemvrie și 4 Oct. la orele 8 a. m. și 19 p. m., de păr. Dr. Dominic Neculăeș, franciscan, directorul ordinului terțiar. Lume multă, deși timpul a fost cam nefavorabil; cuminecări la fel. Duminecă 4 Octomvrie în cadrele Sf. Liturghii pontificată de I. P. S. S. Episcopul, au îmbrăcat haina terțiară 20 persoane și au făcut profesie una 25 persoane din toate clasele sociale. Tot cu această ocazie s'a sfințit și steagul terțiarilor. Nași steagului au fost D-na și D-l Dr. A. Ciurdariu, notar public, D-na Dr. Păcală medic și D-soara Pelle. Predica a fost ținută de Ex. Sa Episcopul despre adevărul creștin, comunismul și pericolul lui și Sf. Francisc. Remarcă totodată munca și zelul depus de părinții franciscani în eparhia noastră. La orele 17 p. m. în sala festivă a Școliei Normale Române Unite a avut loc o ședință religioasă. Programul a fost următorul: Marșul AGRU-lui și Cântecul Sf. Francisc executat de corul Catedralei dirijat de Păr. prof. Francisc Hubic. Intre coruri admirabila conferință cu proiecțiuni a Păr. Dr. D. Neculăeș despre viața Sf. Francisc.

Ordinul terțiarilor care a reformat Europa în secolul al XIII-lea — unul din cele mai tulbure — a fost înființat de Sf. Francisc pentru oamenii de lume. E ordinul pocăinței; »care își propune să pună la îndemâna tuturor, oameni și femei, chiar trăind în lume, mijlocul nu numai de a păstra legea lui Dumnezeu ci

și de a ajunge la desăvârșirea creștinească« (Papa Piu al XI-lea în enciclica »Rite expiatis«).

A făcut minuni ordinul acesta care numără azi peste 4 milioane de membri. Printre membrii săi a numărat și numără în afară de Papi, Cardinali, Episcopi, chiar împărași, regi și prinți. Actualul papă din primii ani ai preoției sale a îmbrăcat haina de terțiar. Și cere Papa Piu al XI-lea, ceea ce au cerut și înaintașii săi, Leo al XIII-lea prin enciclica »Auspicato« și Benedict al XIV-lea prin scrisoarea »Sacra prope diem«, ca ordinul acesta să fie cunoscut și îmbrățișat de toți membrii Bisericii Catolice (Pentru informații: Manualul terțiarilor franciscani Oradea 1934. Colegiul serafic. Piața Ioșia 16).

În Biserica română-unită, în toate eparhiile, începutul este făcut. Ar fi de dorit răspândirea lui cât mai intensă fiind unul din cele mai adecvate auxiliare ale Acțiunii Catolice, pentru ca cu un moment mai de vreme să se realizeze măreața deviză »Pax Christi in regno Christi«.

V. M.

— **Congresul Agrului la Jibou.** Duminecă 20 Septemvrie a. c. s'a ținut în orașelul Jibou—Sălaj congresul eparhial al AGRU-lui Maramureș. Orașul frumos pavozat a adăpostit peste 7000 de români uniți veniți la această manifestațiune catolică și românească. Liturghia a fost oficiată în piață de un sobor de 20 preoți în frunte cu Revm. Dr. Gh. Bob, vicar general episcopesc. Cântă corurile din Chelință și Someș-Odorhei. Cuminecări multe. După Liturghie ședință în sala Teatrului. După deschidere, salutul autorităților, citirea raportului general, se alege noul comitet în frunte cu d. Dr. Florent Mihali. După masă s'a sfințit piatra fundamentală a noului spital de plasă. Grație acestor manifestări și muncii depuse de membri, Agrul se încadrează perfect în rândurile formidabilei »armate pașnice și creștine«, care va răspândi fericirea și binele pe pământ: *Acțiunea Catholică*.

Un anunț al parohiei S. Vasile din București

(Tragerea loteriei).

În ziua de 30 Septemvrie a. c., a avut loc la sediul parohial al bisericii române-unite din București, str. Polonă 48, tragerea loteriei pentru cuvertura destinată la aceasta de către biserica amintită mai sus.

La tragere au fost prezenți, pe lângă persoanele bisericești ale parohiei și diferită altă lume, care s'a conformat după avizul din ziare, și reprezentantul Tribunalului Ilfov împreună cu reprezentantul Loteriei de Stat din București.

A câștigat No. 1330, a cărui posesor a fost biserica din Turda-Veche unde e preot păr. Coriolan Sabău.

Ținem ca să aducem la cunoștință, că această cuvertură a cărei valoare reală se ridică la suma de 50.000, și prin care — organizând loteria de care e vorba — s'a câștigat în folosul bisericii suma de 180.000 lei, a ajuns în proprietatea bisericii noastre din București, datorită generozității d-soarei Maria Angelin, care pe lângă alte multe servicii și ajutoare ce a dat bisericii române-unite din Capitală, de care aparține, a găsit de bine ca să doneze și acest obiect scump în vederea ridicării unei case parohiale la biserica a II-a din București. Îi mulțumim și pe această cale.

De asemenea, mulțumim tuturor acelor cari au sprijinit această loterie în folosul bisericii, fie prin cumpărarea biletelor fie prin concursul ce ne-au dat la plasarea lor.

Fiindcă Regia Loteriei de Stat din București ne cere ca să prezentăm cât mai urgent situația încheiată în această chestiune, facem un ultim apel către toți aceia cari se mai găsesc în posesiune de bilete, rugându-i să ne trimită, la adresa parohiei din București, fie banii împreună cu cotoarele biletelor fie biletele întregi în cazul că nu le-au putut plasa până acum.

În felul acesta considerăm încheiată această loterie a cărei reușită e pe deplin mulțumitoare.